77 23. júní

10. gr.

Útmæling landa samkvæmt ákvæðum laga þessara skal fram fara, að svo miklu leyti sem unnt er, sumarið 1936. En verði verkinu ekki lokið á þeim tíma, skal það framkvæmt á sumarmánuðunum 1937.

11. gr.

Búnaðarfélagi Íslands skal falið að annast framkvæmd laga þessara, undir yfirstjórn landbúnaðarráðherra, samkv. reglugerð, er hann setur, og greiðist kostnaðurinn úr ríkissjóði.

12. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört í Reykjavík, 23. júní 1936.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

78 23. júní

LÖG

um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkumla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Rétt á að koma til greina við úrskurðun styrkveitinga samkvæmt ákvæðum laga þessara eiga:

1. Sjúklingar, sem haldnir eru berklaveiki, holdsveiki, kynsjúkdómi, geðveiki (þar með taldir fávitar), eða öðrum alvarlegum, langvinnum sjúkdómi (þar með taldir ofdrykkjumenn og aðrir eiturlyfjaneytendur).
2. Daufdumb og alvarlega málhölt, svo og blind og mjög sjóndöpur eða á annan hátt örkumla börn og unglingar.
3. Örkumla menn, er þarfnast gervilima, umbúða eða annara þesshátta tækja.

2. gr. 78

Samkvæmt lögum þessum verður styrkur ekki veittur þeim, sem er svo 23. júní
efnum búinn eða framfærandi hans, að ætla má, að hann sé fær um að standast sjálfur kostnaðinn af sjúkdómi sínum eða örkumli án þess að stofna afkomu sinni í tilfinnanlega hættu.

Samkvæmt lögum þessum verður styrkur ekki heldur veittur til greiðslu kostnaðar, sem hlutaðeigandi á rétt á að fá greiddan samkvæmt lögum um alþýðutryggingar.

3. gr.

Ráðherra úrskurðar, að fengnum tillögum landlæknis, hver sé styrkhæfur samkvæmt ákvæðum laga þessara og hvort og á hvern hátt styrk skuli veita samkvæmt þeim, enda séu lögð fram fullnægjandi efnahags- og læknisvottorð, svo og önnur nauðsynleg skilríki.

Ráðherra setur reglur um, hverra efnahags- og læknisvottorða, svo og hverra annara skilríkja sé krafizt til úrskurðar samkvæmt lögum þessum, og segir fyrir um, hvernig vottorðin og skilríkin skuli úr garði gerð. Ráðherra segir og fyrir um, hvernig ganga skuli frá öllum reikningum, sem farið er fram á að greiða af styrk þeim, sem veittur er samkvæmt lögum þessum.

4. gr.

Nú hefir sjúklingur (sbr. 1. tölulið 1. greinar) verið úrskurðaður styrkhæfur samkvæmt lögum þessum, og á hann þá rétt á styrk úr ríkissjóði til greiðslu 4/5 kostnaðar við nauðsynlega og hæfilega langa dvöl í sjúkrahúsi eða hæli við hans hæfi, svo og alla viðeigandi aðhlynningu þar, þar með talin nauðsynleg læknishjálp og lyf, enda sé um að ræða slíkt sjúkrahús eða hæli, sem rekið er af ríkinu, eða sjúkrahús eða hæli, sem ráðherra hefir samið við um vist og greiðslur fyrir slíka sjúklinga, er þangað leita.

Ráðherra skal leita samninga við þau sjúkrahús og hæli í landinu, önnur en þau, sem rekin eru af ríkinu, um vist hinna ýmsu sjúklinga, sem úrskurðaðir eru styrkhæfir samkvæmt lögum þessum og þangað leita, enda séu þau sjúkrahús eða hæli hæf til að veita sjúklingunum viðtöku og láta þeim í té viðeigandi aðhlynningu og nauðsynlega læknishjálp.

5. gr.

Nú hefir barn eða unglingur, sem svo er ástatt um, sem segir í 2. tölulið 1. greinar, verið úrskurðaður styrkhæfur samkvæmt lögum þessum, og á hann þá rétt á styrk úr ríkissjóði til greiðslu 4/5 kostnaðar við nauðsynlega og hæfilega langa dvöl í skóla við hans hæfi, og í heimavist, ef þess er þörf, enda sé um að ræða slíkan skóla, sem rekinn er af ríkinu.

6. gr.

Ráðherra er heimilt að úrskurða, að fengnum tillögum landlæknis, að ríkissjóðsstyrk skuli veita:

78 23. júní

1. Sjúklingi (sbr. 1. tölulið 1. greinar), sem er úrskurðaður styrkhæfur samkvæmt lögum þessum, til greiðslu allt að 4/5 kostnaðar við nauðsynlega dvöl í sjúkrahúsi eða hæli, öðrum en þeim, sem um getur í 4. gr., ef nauðsyn hefir borið til að vista sjúklinginn þar til bráðabirgða, annaðhvort vegna þess, að ekki hefir fengizt rúm fyrir hann í sjúkrahúsi eða hæli, sem um getur í 4. gr., eða sjúklingurinn hefir ekki verið flutningsfær í slíkt sjúkrahús eða hæli.

   Upphæð styrksins úrskurðar ráðherra með tilliti til dvalarkostnaðar í sjúkrahúsum eða hælum, sem rekin eru af ríkinu, svo og með tilliti til gildandi samninga við sjúkrahús þau eða hæli, sem samið hefir verið við um vist slíkra sjúklinga.

2. Sjúklingi (sbr. 1. tölulið 1. greinar), sem úrskurðaður er styrkhæfur samkvæmt lögum þessum og ekki dvelur í sjúkrahúsi eða hæli, til greiðslu allt að 4/5 nauðsynlegs lækningakostnaðar, enda sé læknishjálpin mikilsháttar eða langvarandi, svo sem ljóslækningar berklasjúklinga, nudd og rafmagnsaðgerðir mænusóttarsjúklinga, geitnalækningar o. s. frv.

   Upphæð styrksins úrskurðar ráðherra samkvæmt gildandi læknagjaldskrám.

3. Barni eða unglingi, sem svo er ástatt um, sem segir í 2. tölulið 1. greinar, og úrskurðaður er styrkhæfur samkvæmt lögum þessum, til greiðslu allt að 4/5 kostnaðar við nauðsynlega og hæfilega langa vist í skóla við hans hæfi, öðrum en þeim, sem rekinn er af ríkinu, enda geti barnið eða unglingurinn ekki sótt skóla ríkisins, eða skóli ríkisins ekki veitt því fræðslu við þess hæfi.

   Upphæð styrksins úrskurðar ráðherra með tilliti til kostnaðar við dvöl í skóla við hæfi slíkra barna og unglinga, sem hér um ræðir og rekinn er af ríkinu.

4. Örkumla manni (sbr. 3. tölulið 1. greinar), sem úrskurðaður er styrkhæfur samkvæmt lögum þessum, til greiðslu allt að 4/5 kostnaðar við útvegun nauðsynlegra gervilima, umbúða eða annara þesshátta tækja.

   Upphæð styrksins úrskurðar ráðherra samkvæmt eða með tilliti til samnings, er hann gerir við gervilima- og umbúðasmið um smíði gervilima og umbúða og slíkra tækja fyrir örkumla menn, sem úrskurðaðir eru styrkhæfir samkvæmt lögum þessum og leita viðskipta við hann.

7. gr.

Styrk, sem veittur er samkvæmt lögum þessum, greiðir ráðherra að framlögðum gildum reikningum fyrir hvern styrkþega, ef um styrk er að ræða samkvæmt 4. eða 5. gr. eða 1. eða 3. tölulið 6. greinar, greiðir ráðherra styrkinn til þess sjúkrahúss eða hælis eða skóla, þar sem styrkþeginn hefir verið vistaður, en ef um styrk er að ræða samkvæmt 2. eða 4. tölulið 6. greinar, til þess eða þeirra, er styrkþeganum hafa látið það í té, er þar greinir.

8. gr. 78

Sjúkrahús eða hæli eða skóli eða annar viðtakandi styrks þess, sem veittur er samkvæmt lögum þessum, á rétt á, að framfærslusveit styrkþegans greiði það, sem á vantar fulla greiðslu kostnaðarins eins og hann er talinn og úrskurðaður samkvæmt 4., 5. og 6. gr., er ríkissjóðsstyrkurinn hefir verið greiddur. Þó skal aldrei krefja framfærslusveit um greiðslu þessa kostnaðarhluta fyrr en styrkþeginn sjálfur eða framfærandi hans hefir verið krafinn um greiðsluna, og ekki nema að svo miklu leyti sem sú krafa hefir engan árangur borið. 23. júní

Framfærslusveit innheimtir ekki þennan kostnaðarhluta af styrkþeganum eða framfæranda hans gegn vilja hans, ef hann er ekki fær um að inna greiðsluna af hendi án þess að stofna afkomu sinni í tilfinnanlega hættu, og telst þá greiðsla sveitarinnar á þessum kostnaðarhluta ekki veittur sveitarstyrkur.

9. gr.

Nú deyr sá, er styrks hefir notið samkvæmt lögum þessum, og lætur engan eftir sig, er honum lifandi bæri skylda til að framfæra, og renna þá eftirlátnar eigur hans, ef nokkrar eru og eftir því, sem þær hrökkva, til endurgreiðslu styrksins, þannig, að fyrst er endurgreiddur útlagður kostnaðarhluti framfærslusveitar, sem ógreiddur kann að vera, og síðan ríkissjóðsstyrkurinn.

10. gr.

Sá, er styrks nýtur samkvæmt lögum þessum til að dvelja í sjúkrahúsi eða hæli (sbr. 4. gr. og 1. tölulið 6. greinar) og er að einhverju leyti vinnufær, er skyldur til, auk þess að hlíta öllum almennum sjúkrahúsreglum, að taka þátt í þeim störfum í sjúkrahúsinu eða hælinu, sem hann að dómi yfirlæknis sjúkrahússins eða hælisins er fær um að inna af hendi, enda sé um að ræða sjúkrahús eða hæli, sem rekið er af ríkinu, sveitarfélagi, almennri alþýðutryggingu eða sjúkrasamlagi innan hennar, eða ef um annað sjúkrahús eða hæli er að ræða, að í samningi milli þess og ráðherra sé heimiluð slík vinna.

Ráðherra er heimilt, að fengnum tillögum yfirlæknis sjúkrahúss eða hælis og í samráði við landlækni, að setja reglur um vinnu sjúklinga, er þar dvelja og styrks njóta samkvæmt lögum þessum, og má í þeim reglum tryggja sjúklingunum þóknun fyrir arðberandi vinnu, sem þeir leysa af hendi í sjúkrahúsum eða hælum eða í sambandi við sjúkrahús eða hæli, sem rekin eru af ríkinu, svo og þegar um önnur sjúkrahús eða hæli er að ræða, að svo miklu leyti sem því verður komið í kring með samningi milli þeirra og ráðherra.

11. gr.

Sá, er styrks nýtur samkvæmt lögum þessum til að dvelja í skóla (sbr. 5. gr. og 3. tölulið 6. greinar), er skyldur til, auk þess að hlíta almennum skólareglum, að taka þátt í þeim störfum í skólanum eða í sambandi við skólann, sem forstöðumaður í samráði við lækni skólans telur hann færan um að inna

78 af hendi, og fer um allt, er að þessu lýtur, í samræmi við ákvæði 10. greinar
23. júní um vinnu sjúklinga í sjúkrahúsum eða hælum.

12. gr.

Nú hlítir ekki sá, er styrks nýtur samkvæmt lögum þessum, fyrirmælum læknis um viðurkenndar ráðstafanir eða aðgerðir, hvort heldur er honum til lækninga eða til að firra aðra sjúkdómshættu, eða hann hlítir ekki viðurkenndum reglum í sjúkrahúsi, hæli, skóla eða annarsstaðar þar, sem hann er styrktur til vistar, og er þá ráðherra heimilt, að fengnum tillögum landlæknis, að svipta hann rétti til styrkveitinga samkv. þessum lögum.

13. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1937. Jafnframt falla úr gildi öll ákvæði í lögum, sem koma í bága við ákvæði laga þessara, sbr. einkum lög nr. 60 14. júní 1929, um varnir gegn berklaveiki, og lög nr. 46 23. júní 1932, um breyting á þeim lögum, og fellur 14. grein hinna fyrrnefndu laga, svo sem henni er breytt með hinum síðarnefndu lögum, úr gildi, lög nr. 91 23. júní 1932, um varnir gegn kynsjúkdómum, lög nr. 3 4. febrúar 1898, um aðgreining holdsveikra frá öðrum mönnum, og lög nr. 57 30. júní 1909, um breyting á þeim lögum, lög nr. 54 23. júní 1932, um afnám laga nr. 33 20. október 1905, um stofnun geðveikrahælis, og lög nr. 24 19. júní 1922, um kennslu heyrnar- og málleysingja.

Bráðabirgðaákvæði.

Þangað til bráðabirgðaákvæði þetta verður numið úr gildi, má upphæð sú, er varið verður til styrkveitinga samkvæmt lögum þessum til annara en þeirra, sem haldnir eru berklaveiki, holdsveiki eða kynsjúkdómi, ekki nema meiru en því, sem í hvert sinn er veitt til þess í fjárlögum. Skal upphæð þeirri úthlutað af ráðherra samkvæmt tillögum landlæknis að hverju ári liðnu, í fyrsta skipti í ársbyrjun 1938, til þeirra, sem úrskurðaðir verða styrkhæfir, og má styrkur til hvers nema allt að $\frac{4}{5}$ hlutum áfallins kostnaðar á næstliðnu ári, en að öðru leyti skal um þessar styrkveitingar fylgt þeim reglum, er lögin setja.

Meðan holdsveikraspítalinn í Laugarnesi verður starfræktur af ríkinu, skulu holdsveikissjúklingar, sem þar eru vistaðir fyrir ráðstafanir hins opinbera, hafa þar að öllu leyti ókeypis vist á kostnað ríkissjóðs, eins og verið hefir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört í Reykjavík, 23. júní 1936.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.